

STUDENTSKA PROCJENA VAŽNOSTI GRAMATIKE NJEMAČKOGA JEZIKA U NASTAVI JEZIKA STRUKE

*Mirna Petanjek**
Lerni, obrt za poduku i prevođenje, Zagreb

Uloga gramatike i njezina važnost u nastavi stranoga jezika tema je brojnih istraživanja i rasprava. Ovaj rad prikazuje rezultate istraživanja studentskih procjena o važnosti gramatike u razumijevanju i komuniciranju na njemačkome jeziku struke te studentske percepcije o tome koliko je gramatika važna njihovim nastavnicima. Istraživanje donosi rezultate o zadovoljstvu ispitanika načinima podučavanja i uvježbavanja gramatike u nastavi te daje njihove prijedloge u kojoj bi mjeri gramatički sadržaji trebali biti zastupljeni u kolegijima njemačkoga jezika struke. Dobiveni podatci i njihova analiza trebali bi pomoći u pripremi nastave kako bi se očekivanja studenata i nastavnika što više usuglasila, a nastava stranoga jezika struke osuvremenila i prilagodila zahtjevima modernoga poslovnog svijeta.

Ključne riječi: gramatika, strani jezik struke, studentski stavovi i procjene, zadovoljstvo nastavom

1. UVOD

Podučavanje stranoga jezika u suvremenome dobu puno je izazova. U nastavi se često susrećemo s polaznicima koji vrlo dobro znaju što i u kojem vremenskom razdoblju žele nešto naučiti, ali ponekad njihovo shvaćanje jezika podrazumijeva samo usvajanje što većega opsega vokabulara stranoga jezika. S obzirom na to da se u svakodnevnoj pisanoj i usmenoj komunikaciji sve češće služimo kraticama, akronimima, a nerijetko i izmišljenim riječima kako bismo u što kraćem vremenu prenijeli što više informacija, svaki nastavnik stranoga jezika postavi pitanje koliko je gramatike u nastavi zaista potrebno.

Pojam gramatike nije jedinstven; neki smatraju da je gramatika nauk o sustavu nekoga jezika, dok je za druge gramatika popis pravila kojih se treba pridržavati da bi se ispravno govorilo ili pisalo (Petrović, 1988: 69). U

* mirnake@yahoo.com

praktičnoj nastavi stranoga jezika teorijske su spoznaje često u drugome planu, a studentima potpuno neshvatljive pa stoga i nepotrebne. Učenje i poznavanje gramatičkih pravila ne znači istovremeno i poboljšanje izražavanja na stranome jeziku¹ te su studenti zato vrlo često obeshrabreni u učenju gramatike. Tražeći optimalan omjer gramatike i vokabulara u nastavi stranoga jezika, nastavnik uzima u obzir rasprave koje traju još od vremena kada je nastava stranoga jezika podrazumijevala gotovo isključivo podučavanje i učenje gramatike, preko gramatičko-prijevodne faze do audio-lingvalne i audio-vizualne metode kada se gramatika pokušala isključiti iz nastave stranoga jezika.

Poimanje gramatike i njezine uloge u nastavi stranoga jezika mijenja se i prilagođava novim lingvističkim, ali i neurološkim spoznajama. Gramatika postaje interdisciplinarnim područjem i dolazi u središte zanimanja raznih znanstvenih i praktičnih područja. Neprestano se otkrivaju nove metode i tehnike bržega i učinkovitijega učenja i podučavanja stranoga jezika. Danas znamo da gramatika i leksik predstavljaju jedinstvo i da je cilj nastave stranoga jezika usvajanjem i usavršavanjem i gramatičkih sadržaja i leksika aktivno ovladati stranim jezikom i moći tečno komunicirati na stranome jeziku.

Jezik struke postoji otkada postoji i svijet rada, a posebno se razvio u 19. i 20. stoljeću zajedno s ubrzanim razvojem i promjenama u industriji. Ne postoji usuglašenost koliko jezika struke postoji te je vrlo teško, a možda i nemoguće, usuglasiti što „struka“ uopće jest (Hoberg i Hoberg, 1997: 34). Danas je svako poslovno okruženje specifično te razvija vlastiti posebni jezik koji je u nekim segmentima razumljiv jedino pripadnicima toga okruženja. Jezici struke razlikuju se od ostalih jezičnih oblika ne samo po specifičnosti vokabulara već i u gramatici (Hoberg i Hoberg, 1997: 34).

Nastavnici su u nastavi često izloženi negodovanju studenata pri obradi gramatičkih sadržaja bilo zbog prijašnjih loših iskustava bilo zbog dojma da učenje gramatike samo nepotrebno produžuje put do njihova cilja – tečne komunikacije na stranome jeziku. Zbog toga nastavnici često preispituju važnost gramatike i količinu njezine zastupljenosti u nastavi te za svaku pojedinu grupu studenata pokušavaju odrediti gramatički minimum kako nastava ne bi bila ometana zbog lošega poznavanja gramatike, ali i kako previše gramatike ne bi usporilo napredak u učenju stranoga jezika.

¹ Stammel, H. Zur Didaktik und Methodik des Grammatikunterrichts. *Staatliches Seminar für Didaktik und Lehrerbildung Heilbronn*. http://www.km-bw.de/site/pbs-bw/get/documents/KULTUS.Dachmandant/KULTUS/Seminare/seminar-heilbronn-gym/pdf/hn_gym_deutsch%20Grammatikunterricht.pdf, (25. 4. 2016.)

Zajednički europski referentni okvir za jezike – ZEROJ (2005) potiče cjelovit pristup poučavanju i učenju stranoga jezika te za svladavanje četiriju komunikacijskih vještina (pisanja, govorenja, slušanja i čitanja) i triju jezičnih vještina (gramatike, izgovora i vokabulara) ne propisuje određenu metodu poučavanja kako bi nastavnici slobodno odabrali pristup koji njima i njihovim učenicima najviše odgovara. ZEROJ nudi i ljestvicu gramatičke korektnosti ovisno o stupnju učenja stranoga jezika i to strogo u kontekstu četiriju komunikacijskih vještina.

Dosadašnja istraživanja koja su se bavila važnošću učenja gramatike u nastavi stranoga jezika struke pokazala su da većina ispitanika smatra da je za učenje stranoga jezika struke gramatika važna (Miščančuk i Sobočan, 2015), odnosno potrebna u nastavi stranoga jezika struke (Jelovčić, 2008), a te će rezultate potvrditi i ovo istraživanje.

Nastava stranoga jezika struke na tercijarnoj razini obrazovanja ulogu gramatike propituje još i više. Svjesni da studente kojima predajemo pripremamo za tržište rada te obveze prema njima da im, osim općega vokabulara prenesemo i što više jezičnih izraza specifičnih za njihovu buduću struku, u nastavi ostaje tek malo prostora za poduku gramatike. Ipak, zbog vrlo različitih predznanja s kojima studenti upisuju studij, vrlo je često studentima potrebno ponuditi sistematizaciju osnovnih gramatičkih kategorija kako bi uspješnije pratili nastavu stranoga jezika struke.

Ovaj rad preispituje studentsku procjenu važnosti gramatike u nastavi stranoga jezika struke i prikazuje rezultate provedenog istraživanja studentskih stavova o važnosti gramatike u nastavi stranoga jezika struke. Istraživanje također daje podatke o tome kako studenti procjenjuju koliko je gramatika važna njihovim nastavnicima te može li se naći omjer zastupljenosti gramatike i ostalih sadržaja u nastavi njemačkoga jezika struke koji bi zadovoljio i nastavnika i studente.

2. PREGLED ISTRAŽIVANJA

Rezultati prikazani u ovome radu dio su ispitivanja provedenoga u zimskome semestru akademske godine 2015./2016. na uzorku od 81 ispitanika, studenata prve godine sveučilišnoga studija na Ekonomskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Ispitanici kolegija *Osnove poslovnoga njemačkog jezika 1*, njih 41, i kolegija *Poslovni njemački jezik 1*, njih 40, odgovaralo je na anonimn upitnik u kojemu su zaokruživali jedan od ponuđenih odgovora ili upisivali vlastitu procjenu na ljestvici od 1 do 5, pri čemu je vrijednost 1 uvijek značila nedovoljno, 2 dovoljno, 3 dobro, 4 vrlo dobro i 5 odlično. U nekim su pitanjima ispitanici procjenjivali važnost ocjenama na ljestvici od 1 do 5 koje

su značile sljedeće: 1 – nikada nije važno, 2 – uglavnom nije važno, 3 – ponekad je važno, 4 – često je važno i 5 – uvijek je važno.

Pearsonovim koeficijentom statistički su obrađene tražene varijable kako bi se ustanovila njihova povezanost, a hi-kvadrat testom ispitala se statistička značajnost dobivenih kategorija rezultata.

Istraživanje je provedeno s ciljem utvrđivanja studentske procjene važnosti gramatike u nastavi njemačkoga jezika struke. Rezultati istraživanja mogu poslužiti kao osnova za prilagodbu nastavnih sadržaja te povećanje motivacije i zainteresiranosti studenata za učenje njemačkoga jezika struke.

2.1. Godine učenja njemačkoga jezika

Budući da postojeće iskustvo učenja stranoga jezika često utječe na buduće učenje, a pogotovo na motiviranost studenata za učenje njemačkoga jezika, u upitniku su studenti naveli koliko godina su učili njemački jezik prije upisa na fakultet. Dobiveni rezultati grupirani su u četiri kategorije i prikazani u tablici 1. Rezultati prikazuju raznolikost predznanja njemačkoga jezika, koja u nastavnoj svakodnevici nastavnicima predstavlja izazov, a nekim grupama studenata moguće probleme u svladavanju gradiva.

Tablica 1. Podatci o godinama učenja njemačkoga jezika prije upisa na fakultet

godine učenja	broj ispitanika	postotak
0	8	9,9
3 - 7	27	33,3
8 – 12	43	53,1
17 – 21	3	3,7
ukupno	81	100

2.2. Samoprocjena znanja pojedinih gramatičkih kategorija

Ispitanici su u upitniku procjenjivali vlastito znanje pojedinih gramatičkih kategorija do upisa na fakultet i na kraju zimskoga semestra akademske godine 2015./2016., tj. nakon odslušane nastave na fakultetu. Svoje su znanje procjenjivali ocjenama na ljestvici od 1 – nedovoljno do 5 – odlično. Ispitala se samoprocjena znanja onih gramatičkih kategorija koje su se obrađivale u redovitoj nastavi u zimskome semestru akademske godine 2015./2016. kako bi se mogao usporediti mogući napredak na kraju toga semestra.

Tablica 2. Samoprocjena znanja pojedinih gramatičkih kategorija do upisa na fakultet i na kraju zimskoga semestra 2015./2016. akad. god.

gramatička kategorija	samoprocjena znanja do upisa na fakultet		samoprocjena znanja na kraju zimskoga semestra	
	broj ispitanika	prosječna ocjena	broj ispitanika	prosječna ocjena
glagoli i vremena	76	3,41	81	4,01
infinitiv	76	4,07	81	4,40
imperativ	76	3,37	80	3,72
pasiv	76	2,96	80	3,15
deklinacije	76	3,41	80	3,94
komparacija	76	3,66	80	3,86
prijedlozi	76	3,30	81	3,88
poredak riječi u rečenici	76	4,05	81	4,52
zavisne rečenice	76	3,59	80	3,68

Nakon provedene statističke analize rezultati su pokazali razliku u samoprocjenama znanja pojedinih gramatičkih kategorija te se može zaključiti da su ispitanici svoje trenutačno znanje procijenili višom srednjom ocjenom od one kojom su procijenili znanje do upisa na fakultet. Podatci pokazuju da ispitanici osjećaju napredak u svim ispitanim gramatičkim kategorijama iako je stvarni napredak ovakvim istraživanjem nemoguće dokazati.

2.3. Procjena važnosti gramatike u pisanoj i usmenoj komunikaciji na njemačkome jeziku struke

Ispitanici su također procjenjivali važnost poznavanja određenih gramatičkih kategorija u pisanoj i usmenoj komunikaciji na njemačkome jeziku struke te su također morali ocijeniti koliko su po njihovu mišljenju te iste gramatičke kategorije važne nastavniku. Ispitanici su procjenjivali na ljestvici od 1 do 5 prema kojoj pojedina gramatička kategorija nikada nije važna (1), uglavnom je važna (2), ponekad je važna (3), često je važna (4) i uvijek je važna (5).

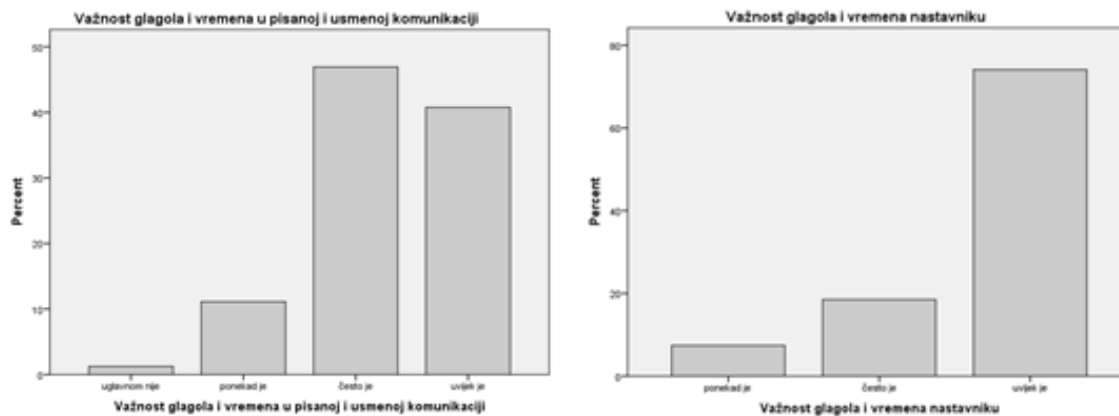
Tablica 3. Studentska samoprocjena važnosti poznavanja gramatičkih kategorija u usporedbi sa studentskom procjenom važnosti nastavniku

gramatička kategorija	studentska samoprocjena važnosti gramatičkih kategorija			studentska procjena važnosti gramatičkih kategorija nastavniku		
	najniža procjena	najviša procjena	srednja vrijednost	najniža procjena	najviša procjena	srednja vrijednost
glagoli i vremena	2	5	4,27	3	5	4,67
infinitiv	1	5	3,98	2	5	4,48
imperativ	2	5	3,64	2	5	4,22
pasiv	1	5	3,51	1	5	4,09
deklinacije	2	5	4,25	3	5	4,62
komparacija	2	5	4,14	1	5	4,31
prijedlozi	3	5	4,26	3	5	4,66
poredak riječi u rečenici	3	5	4,59	3	5	4,83
zavisne rečenice	2	5	4,19	1	5	4,40

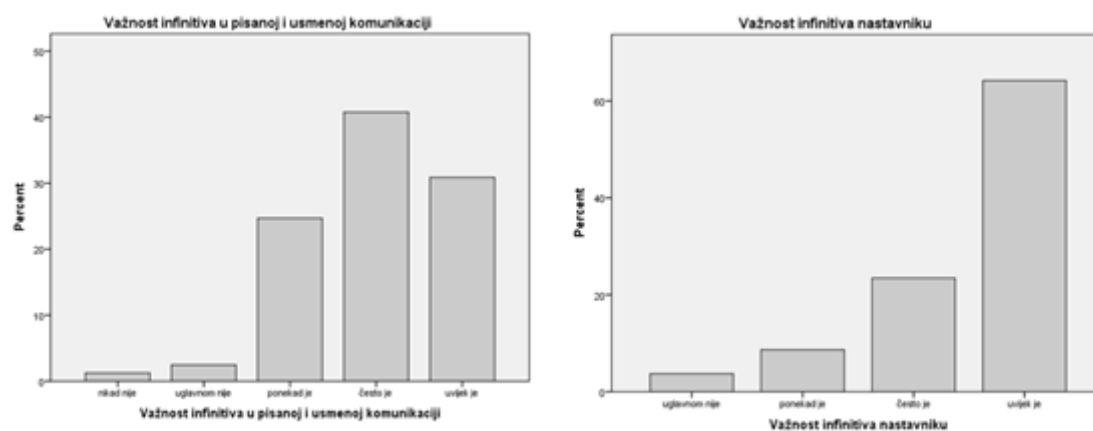
Rezultati pokazuju da studenti procjenjuju da su sve navedene gramatičke kategorije u pisanoj i usmenoj komunikaciji na njemačkome jeziku njihovu nastavniku važnije nego njima samima.

Prikazani rezultati potaknuli su nas na dodatnu analizu procjene svake pojedinačne kategorije. Sljedeći grafički prikazi jasnije prikazuju distribuciju studentske procjene važnosti određenih gramatičkih kategorija. Svaki stupac u prikazu označava pojedinu vrijednost procjene određene gramatičke kategorije i to prema ljestvici (slijeva nadesno) nikada nije važna (1), uglavnom je važna (2), ponekad je važna (3), često je važna (4) i uvijek je važna (5). Iz prikaza su izostavljene vrijednosti procjena koje nijedan ispitanik nije ponudio za određenu kategoriju.

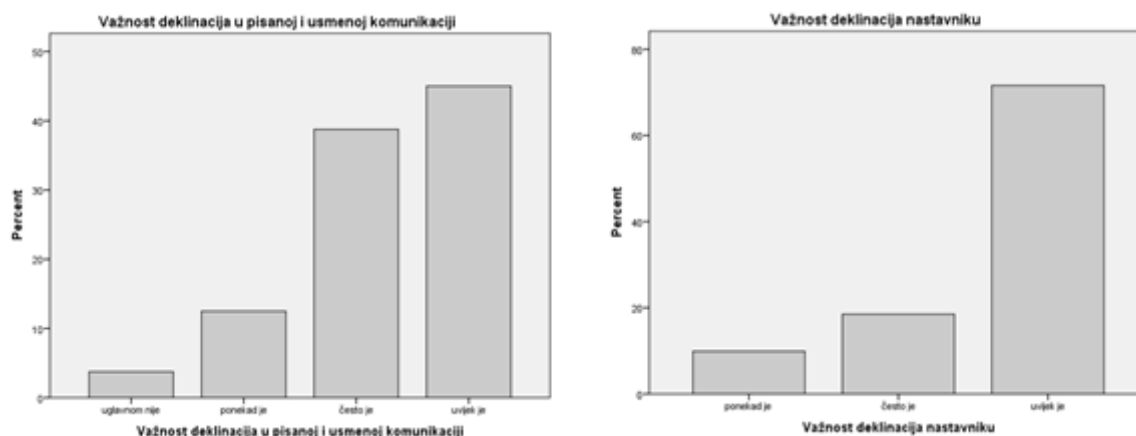
Grafički prikazi uspoređuju studentsku procjenu važnosti određenih gramatičkih kategorija (lijevo) i studentsku procjenu važnosti istih gramatičkih kategorija nastavniku (desno).

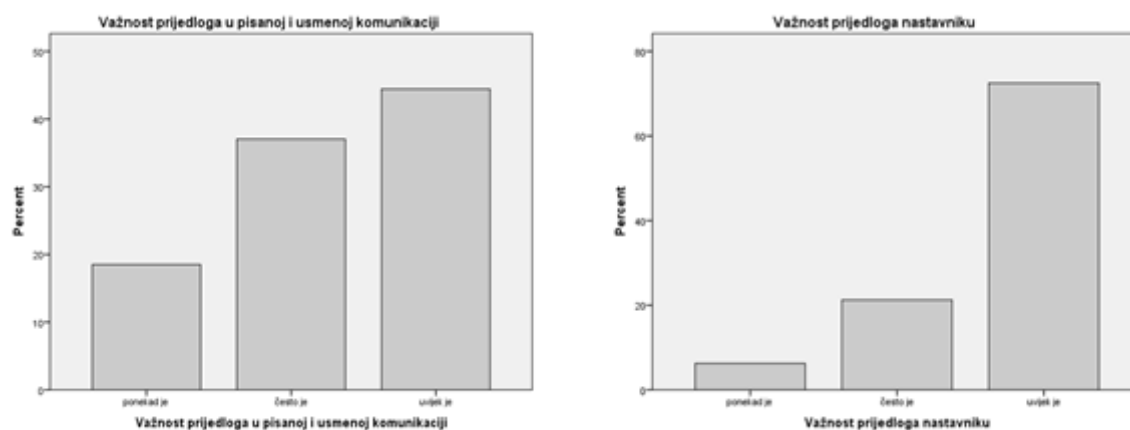
Slika 1. Studentska procjena važnosti glagola i vremena u pisanoj i usmenoj komunikaciji (lijevo) i procjena te važnosti nastavniku (desno)

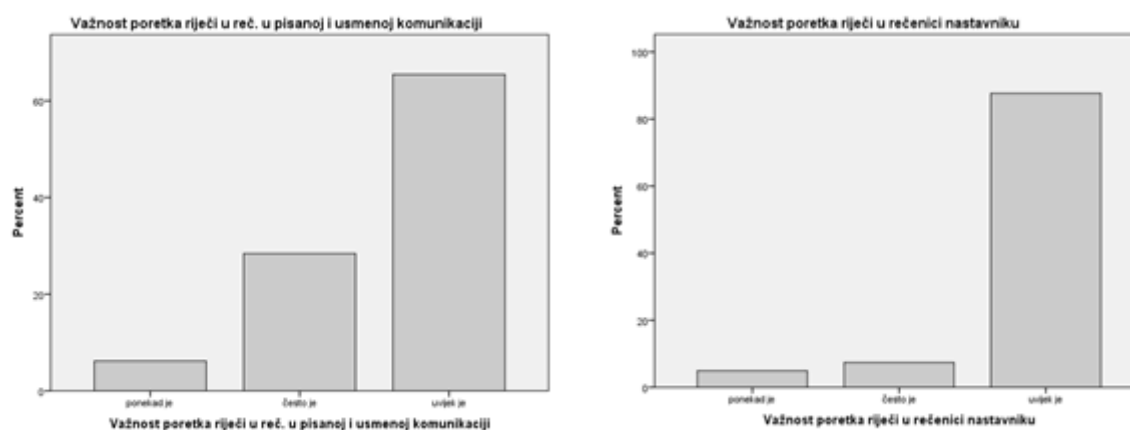
Slika 2. Studentska procjena važnosti infinitiva u pisanoj i usmenoj komunikaciji (lijevo) i procjena te važnosti nastavniku (desno)

Slika 3. Studentska procjena važnosti deklinacija u pisanoj i usmenoj komunikaciji (lijevo) i procjena te važnosti nastavniku (desno)

Slika 4. Studentska procjena važnosti prijedloga u pisanoj i usmenoj komunikaciji (lijevo) i procjena te važnosti nastavniku (desno)

Slika 5. Studentska procjena važnosti deklinacija u pisanoj i usmenoj komunikaciji (lijevo) i procjena te važnosti nastavniku (desno)

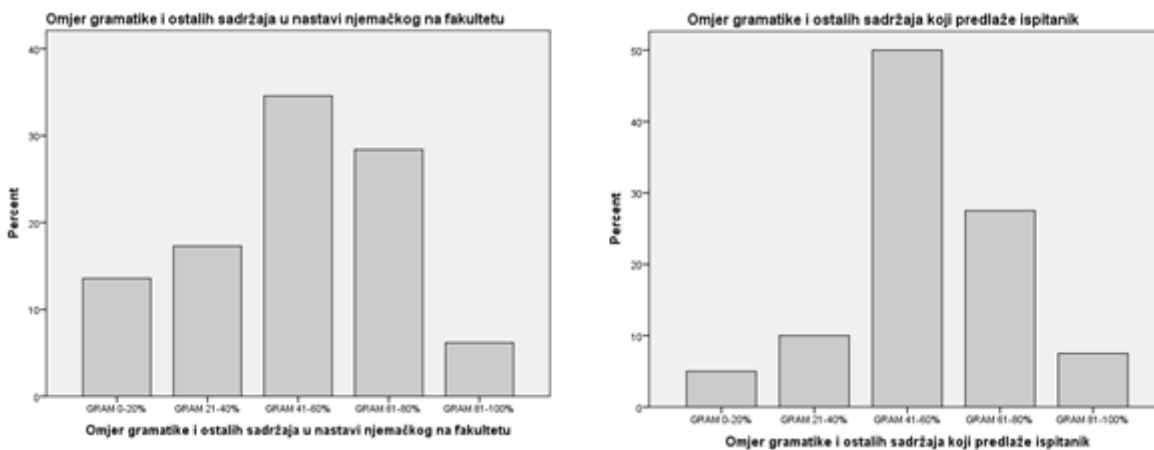
Svi grafički prikazi koji daju podatke o tome kako studenti procjenjuju koliko su pojedine gramatičke kategorije važne njihovu nastavniku (desno) izgledaju vrlo slično: najviši stupac uvijek znači da studenti procjenjuju da je nastavnicima određena gramatička kategorija u pisanoj i usmenoj komunikaciji na njemačkome jeziku uvijek važna, dok se studentske procjene razlikuju za svaku gramatičku kategoriju. Postavlja se pitanje jesu li nastavnicima sve gramatičke kategorije zaista jednako važne ili nastavnici ostavljaju takav dojam na svoje studente tijekom redovite nastave.

Odgovorima na kontrolno pitanje o tome koliko ispitanici gramatiku općenito smatraju važnom za razumijevanje i komuniciranje na njemačkome jeziku struke potvrdili su se rezultati dobiveni za pojedine gramatičke kategorije. Prema tim rezultatima 70 ispitanika (86,5 %) smatra da je poznavanje gramatike uglavnom ili uvijek važno za razumijevanje i

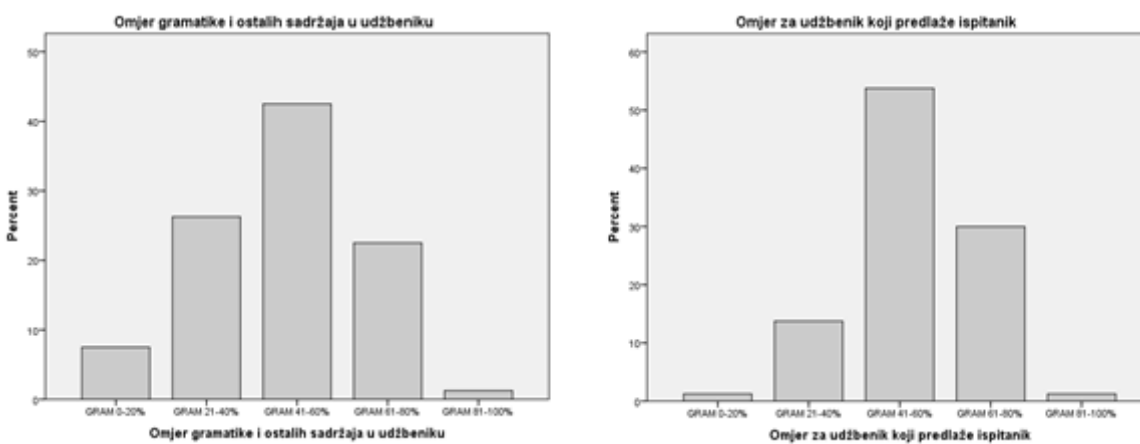
komuniciranje na njemačkome jeziku, dok samo 11 ispitanika (13,5 %) smatra da je ona katkada ili uopće nije važna za razumijevanje i komuniciranje.

2.4. Procjena omjera zastupljenosti gramatike i ostaloga sadržaja

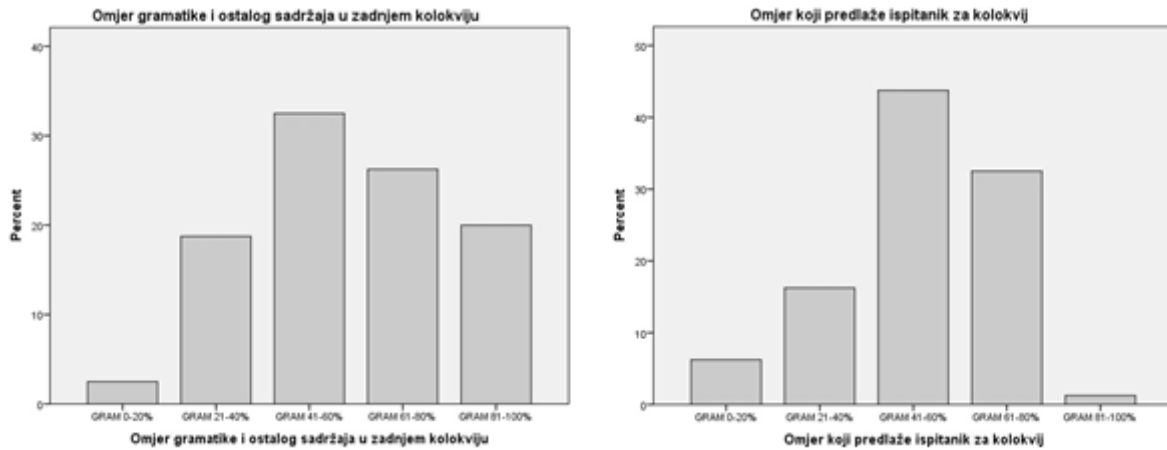
Ispitanici su također procjenjivali omjer zastupljenosti gramatike i ostalih sadržaja u redovitoj nastavi njemačkoga jezika struke u zimskome semestru akademske godine 2015./2016., omjer zastupljenosti gramatike i ostalih sadržaja u posljednjem kolokviju te omjer zastupljenosti gramatike i ostalih sadržaja u primarnome udžbeniku. Također su zamoljeni ponuditi poželjan omjer zastupljenosti gramatike i ostalih sadržaja u redovitoj nastavi, posljednjem kolokviju i u primarnom udžbeniku. Slike 6, 7 i 8 prikazuju dobivene rezultate.

Slika 6. Procjena omjera zastupljenosti gramatike i ostalih sadržaja u redovitoj nastavi njemačkoga jezika struke (lijevo) i predloženi omjer (desno)

Slika 7. Procjena omjera zastupljenosti gramatike i ostalih sadržaja u primarnome udžbeniku korištenom u nastavi njemačkoga jezika struke (lijevo) i predloženi omjer (desno)

Slika 8. Procjena omjera zastupljenosti gramatike i ostalih sadržaja u posljednjem kolokviju (lijevo) i predloženi omjer (desno)

Iz grafičkih prikaza može se vidjeti da studenti u prosjeku najčešće predlažu omjer prema kojemu bi gramatičkih sadržaja u nastavi trebalo biti od 41 % do 60 %, što odgovara i najčešćoj njihovoj procjeni o zastupljenosti gramatike u redovitoj nastavi, u primarnom udžbeniku i u posljednjem kolokviju.

2.5. Procjena nastavnikova naglašavanja važnosti gramatike

Ispitanici su procjenjivali i nastavnikov rad, posebice odnos prema gramatici, odnosno u kojoj mjeri nastavnik naglašava važnost gramatike u njemačkome jeziku struke tijekom redovite nastave.

Rezultati ankete pokazuju da 20 ispitanika (24,7 %) smatra da nastavnik ponekad naglašava važnost gramatike u njemačkome jeziku struke, 47 ispitanika (58,0 %) smatra da nastavnik često naglašava važnost gramatike za vrijeme redovite nastave, a da nastavnik uvijek naglašava važnost gramatike u razumijevanju i komunikaciji na njemačkome jeziku struke smatra 14 ispitanika (17,3 %). Upitnikom ponuđeni odgovor da nastavnik važnost gramatike u njemačkome jeziku struke uopće ne naglašava te da je važan samo vokabular, nije zaokružio nijedan ispitanik.

2.6. Procjena zadovoljstva načinom poučavanja i uvježbavanja gramatičkih sadržaja

U upitniku su ispitanici odgovorili i na pitanje o tome koliko su zadovoljni načinom poučavanja i uvježbavanja gramatičkih sadržaja u redovitoj nastavi njemačkoga jezika struke.

Tablica 4. Procjena zadovoljstva načinom poučavanja i uvježbavanja gramatičkih sadržaja u redovitoj nastavi

stupanj zadovoljstva načinom poučavanja i uvježbavanja gram. sadržaja u redovitoj nastavi	broj ispitanika	postotak
uopće nisam zadovoljan	7	8,6
donekle sam zadovoljan	13	16,0
zadovoljan sam	31	38,4
vrlo sam zadovoljan	30	37,0
ukupno	81	100,0

Podatci iz tablice 4 pokazuju da je većina studenata (75,4 %) zadovoljna i vrlo zadovoljna (37 %) načinom poučavanja i uvježbavanja nastavnih sadržaja u redovitoj nastavi njemačkoga jezika struke.

2.7. Ispitivane korelacije

U istraživanju se primjenom Pearsonova koeficijenta korelacija statistički testirala i povezanost određenih varijabla. Tablica 5 prikazuje dobivene rezultate.

Tablica 5. Rezultati analize Pearsonova koeficijenta korelacija (r)

	godine učenja njemačkoga jezika	procjena znanja gramatike do upisa na fakultet	zadovoljstvo načinom poučavanja i uvježbavanja gram. sadržaja	procjena važnosti gramatike nastavniku	procjena važnosti pravilne gramatike
godine učenja njemačkog jezika	1,000	0,488**	-0,282*	-0,276*	-0,058
procjena znanja gramatike do upisa na fakultet	0,488**	1,000	-0,132	-0,160	-0,033
zadovoljstvo načinom poučavanja i uvježbavanja gram. sadržaja	-0,282*	-0,132	1,000	0,599**	0,023
procjena važnosti gramatike nastavniku	-0,276*	-0,160	0,599**	1,000	0,175
procjena važnosti pravilne gramatike	-0,058	-0,033	0,023	0,175	1,000

Iz tablice se može vidjeti da postoje značajne korelacije između godina učenja njemačkoga jezika prije upisa na fakultet i procjene znanja gramatike do upisa na fakultet. Također je ustanovljena povezanost među brojem godina

učenja njemačkoga jezika i studentske procjene zadovoljstva načinom poučavanja i uvježbavanja gramatičkih sadržaja u redovitoj nastavi u zimskome semestru akademske godine 2015./2016 te povezanost među brojem godina učenja i studentske procjene važnosti gramatike nastavniku.

Povezanost je također statistički značajna među podacima o studentskoj procjeni zadovoljstva načinom poučavanja i uvježbavanja gramatičkih sadržaja u redovitoj nastavi i podacima o studentskoj procjeni važnosti gramatike nastavniku.

3. ZAKLJUČAK

Analiza studentskih odgovora na pitanja postavljena anonimnim upitnikom dala je neke očekivane, ali i iznenađujuće rezultate. Rezultati koji pokazuju heterogenost grupa i predznanja njemačkoga jezika s kojim studenti upisuju kolegije *Osnove poslovnoga njemačkoga jezika 1* i *Poslovni njemački jezik 1* na Ekonomskome fakultetu u Zagrebu nisu neočekivani i nastavnici koji održavaju i osmišljavaju nastavu iz navedenih kolegija u potpunosti su svjesni poteškoća i izazova koji postoje zbog te raznolikosti. Upravo zbog takve situacije na koju nastavnici gotovo uopće ne mogu utjecati došlo je do ovoga istraživanja kako bi se uvažili i stavovi studenata, a rezultati iskoristili kao poticaj za moguću prilagodbu nastavnih sadržaja i načina podučavanja.

Nastavnici često nailaze na studentski otpor pri obradi i uvježbavanju gramatičkih sadržaja pa ovo istraživanje daje egzaktnu podatke o tome kako studenti percipiraju gramatiku u nastavi njemačkoga jezika struke i koliku joj važnost pridaju u usmenome i pismenome razumijevanju i komuniciranju na njemačkome jeziku. Zbog toga odgovori na pitanje o važnosti određenih gramatičkih kategorija i ukupnoj ulozi gramatike u njemačkome jeziku pomalo iznenađuju, jer studenti procjenjuju da su i pojedine gramatičke kategorije i gramatika općenito često ili uvijek važni u razumijevanju i komuniciranju na njemačkome jeziku. Tu činjenicu da studenti pokazuju svijest o važnosti gramatike pri učenju stranoga jezika nastavnik može iskoristiti u praksi te odgovarajućim odabirom gramatičkih sadržaja i metoda podučavanja dodatno motivirati studente za učenje i gramatičkih i ostalih jezičnih sadržaja.

Posebno iznenađuju, ali i ohrabruju rezultati prema kojima većina studenata želi zadržati isti ili sličan omjer gramatike i ostalih sadržaja kakav im trenutačno i nude njihovi nastavnici te je većina zadovoljna načinom podučavanja i uvježbavanja gramatičkih sadržaja u nastavi. Kako je ovo ipak istraživanje o studentskoj procjeni koja ovisi o mnogim čimbenicima i promjenjiva je, rezultate se mora promatrati kritički te oni nikako nisu sveopće

primjenjivi. Rezultati su prvenstveno korisni nastavnicima koji osmišljavaju navedene kolegije i njihovim studentima.

Neke povezanosti koje su utvrđene statističkom analizom varijabla bile su očekivane, dok povezanost između studentske procjene važnosti gramatike nastavniku i procjene koliko je studentima osobno gramatika važna u svakodnevnom razumijevanju i komuniciranju na njemačkome jeziku struke statistički nije značajna.

U nastavi stranoga jezika struke nastavnik polazi od ciljeva nastave te određuje ishode imajući u vidu studente, njihove potrebe i izazove s kojima će se oni susretati u poslovnome svijetu. Ciljevi i ishodi učenja i podučavanja ne mogu biti nepromjenjivi i neprilagodljivi, nego ih se stalno treba preispitivati i stavljati u kontekst suvremenoga života, odnosno u vrijeme brza razvoja tehnologija i načina komuniciranja. Gramatika ne smije postati sama sebi svrhom (Šimunić-Vučković, 1983), nego se uvijek treba poučavati u kontekstu četiriju komunikacijskih vještina. Gramatika u nastavi stranoga jezika struke treba biti pomoćnim sredstvom čija je svrha poticati pismeno i usmeno razumijevanje i izražavanje studenata. Gramatičke je sadržaje potrebno obrađivati na primjerima konkretnih komunikacijskih situacija i uz pomoć komunikacijskih vještina.

Podrazumijeva se da su poznavanje i pravilna upotreba gramatike materinskoga jezika u poslovnome okruženju vrlo važni i da pogreške u gramatici govore i o samoj osobi kao stručnjaku pa gramatičke nepravilnosti u pisanome i usmenome izražaju mogu utjecati na poslovni uspjeh pojedinca. Jednako tako i gramatička korektnost u komunikaciji na stranome jeziku u današnjemu natjecateljskom poslovnom okruženju može značiti ili donijeti prednost.

Problematika gramatike i nastave stranoga jezika stalna je tema didaktike stranoga jezika. Ona nije trenutačni hit, već je oduvijek prisutna u svakodnevici nastavnika stranoga jezika (Funk i Koenig, 1991: 6). Teško je dati jasan odgovor na pitanje koliko je gramatike potrebno u nastavi stranoga jezika, ali smatramo da ovo istraživanje daje koristan uvid u studentske stavove o poučavanju gramatike u nastavi stranoga jezika struke, u dojam koji nastavnici svojim načinom podučavanja i učenja gramatike u nastavi ostavljaju na svoje studente te se nadamo da može biti poticaj za dalju analizu podučavanja gramatike, naročito za odgovarajući odabir gramatičkih sadržaja i metoda njihova podučavanja.

LITERATURA

- Funk, H. i Koenig M. (1991) *Grammatik lehren und lernen: Fernstudieneinheit*. Berlin: Langenscheidt.
- Hoberg, R. i Hoberg U. (1997) *Der kleine DUDEN: Deutsche Grammatik* (2. izdanje). Mannheim: Dudenverlag.
- Jelovčić, I. (2008) Strani jezik struke – Analiza stavova studenata. *Metodika* 11(1), 44-55.
- Miščančuk, M. i Sobočan, M. (2015) Gramatika kao važan element učenja stranog jezika. *Zbornik radova Međimurskog veleučilišta u Čakovcu* 6 (1), 45-51.
- Petrović, E. (1988) *Teorija nastave stranih jezika*. Zagreb: Školska knjiga.
- Stammel, H. Zur Didaktik und Methodik des Grammatikunterrichts. *Staatliches Seminar für Didaktik und Lehrerbildung Heilbronn*. http://www.km-bw.de/site/pbs-bw/get/documents/KULTUS.Dachmandant/KULTUS/Seminare/seminar-heilbronn-gym/pdf/hn_gym_deutsch%20Grammatikunterricht.pdf, (25. 4. 2016.)
- Šimunić-Vučković, V. (1983) Gramatika i nastava stranih jezika. *Journal of Information and Organizational Sciences* 7, 299-305, <http://hrcaj.srce.hr/80950> (25. 4. 2016.)
- Vijeće Europe (2005) *Zajednički europski referentni okvir za jezike: učenje, poučavanje, vrednovanje* (Prev. Bressan, V. i Horvat, M.). Zagreb: Školska knjiga.

STUDENT EVALUATION OF THE IMPORTANCE OF GRAMMAR IN THE TEACHING OF GERMAN FOR SPECIFIC PURPOSES

The role of grammar and its importance in the teaching of a foreign language have been extensively investigated and discussed. This paper presents results of a survey of students' evaluation of the importance of grammar for understanding and communicating in German in a specialized field as well as of the students' perception of how important grammar is to their teachers. The results of the survey refer to the satisfaction of students with the methods of teaching and practicing grammar in class and the students' proposals as to the extent to which grammar should be included in the courses of German for specific purposes. The survey results and the analysis of the results should contribute to the development of classes so as to harmonize students' expectation with those of the teachers, leading to a more modern teaching of a foreign language for specific purposes that would adequately prepare students for the contemporary business environment.

Key words: grammar, language for specific purposes, student perception and evaluation, satisfaction with classes